

Tasa-arvon edistäminen Perhe- ja lähisuhdeväkivallan torjuminen

Hallitusneuvotteluiden oikeuspolitiikan ja tasa-arvon jaoston 8.2. kuuleminen

Tanja Auvinen/STM

15.5.2023

Tasa-arvon edistäminen

- Sukupuolten tasa-arvo on perus- ja ihmisoikeus. Keskeisessä asemassa ovat Suomen perustuslaki, tasa-arvolaki ja EU:n tasa-arvolainsäädäntö, kansainväliset tasa-arvo- ja ihmisoikeusvelvoitteet sekä EU-sopimukset ja muu lainsäädäntö.
- Tasa-arvopoliittisessa selonteossa linjataan tasa-arvotavoitteet 2030 asti
- Alkavalla hallituskaudella on tärkeää arvioida tasa-arvolain toimivuus
- Neuvostossa 4/2023 hyväksytyn palkka-avoimuusdirektiivin täytäntöönpano seuraavan kolmen vuoden aikana
- Monet teemat keskeisiä tasa-arvokysymyksiä, mutta niiden käsittely toisissa ryhmissä (esim. työllisyys, perhevapaat + muut sotu-asiat)
- Keskeiset uudistukset ja mahdolliset talouden sopeuttamistoimet tulee arvioida sukupuolinäkökulmasta (ja huomioida arvioinnin tulokset osana uudistusta)

Hallituksen tasa-arvo-ohjelma

- Tasa-arvo-ohjelma on tärkeä väline hallituksen poikkihallinnollisen tasa-arvopolitiikan ja tasa-arvotavoitteiden toteuttamiseksi. Kaikki hallitukset vuodesta 2003 ovat laatineet oman tasa-arvo-ohjelmansa
- Sukupuolten tasa-arvon edistäminen ei ole vakiintunut osaksi ministeriöiden perustyötä vaan tarvitsee vauhditusta tasa-arvo-ohjelmasta
- Tasa-arvo-ohjelman poliittinen seuranta esim. ministerityöryhmässä on olennaista ja vahvistaisi sen vaikuttavuutta
- Tasa-arvoselonteon linjaukset tarjoavat hyvän pohjan jolle ohjelman voisi rakentaa hallitusohjelman tasa-arvotavoitteiden lisäksi
- Ohjelman painopisteisiin voisi nostaa mm. tasa-arvon vahvistamisen työelämässä (seksuaalisen häirinnän ehkäiseminen kansallisin toimin ja syrjinnän vähentäminen) ja sukupuolistuneen väkivallan ehkäisemisen

Samapalkkaisuustoimenpiteet

- Samapalkkaisuuteen velvoittavat kansainvälinen ja EU-oikeus sekä kansallinen lainsäädäntö, perustuslaki ja erityisesti tasa-arvolaki
- Suomessa on toteutettu kolmikantaista samapalkkaohjelmaa vuodesta 2006
- Edellisestä ohjelmasta ja muista hallituksen samapalkkaisuustoimista tehtiin riippumaton kokonaisarviointi alkuvuodesta 2023: ohjelmien tarve ei ole poistunut
- Myös ohjelman osapuolet (STM, TEM, OKM, työmarkkinakeskusjärjestöt) yksimielisiä ohjelman jatkamisesta
- Työ- ja virkaehtosopimusosapuolet tulee saada ohjelmaan aktiivisiksi toimijoiksi
- On tärkeää toteuttaa myös muita toimenpiteitä palkkasyrjintäsuojan ja palkkatasa-arvon vahvistamiseksi

Sukupuolinäkökulman valtavirtaistaminen

- Viranomaisten tulee suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti edistää sukupuolten tasa-arvoa
- Tätä tehdään sekä erityistoimin (esim. palkkatasa-arvo, naisiin kohdistuvan väkivallan torjuminen) että osana muita politiikan aloja eli valtavirtaistamalla
- Hallituskausittaiset tavoitteet on yleensä sisällytetty hallitusohjelmiin ja hallituksen tasaarvo-ohjelmiin
- On tärkeää sitoutua sukupuolinäkökulman valtavirtaistamiseen talousarvioprosessissa, keskeisissä uudistuksissa ja hankkeissa, ml. talouden sopeutustoimien ennakkoarviointi
- Valtavirtaistamisen toimeenpanoa ja seurantaa pitää tehostaa ja menetelmiä kehittää kaikilla hallinnonaloilla. Johdon vastuu (ministerit, kansliapäälliköt) sekä poikkihallinnollinen yhteistyö on erittäin tärkeää.
- Alkavalla hallituskaudella muita keskeisiä kysymyksiä ovat esim. hyvinvointialueiden toiminta ja sosiaaliturvauudistus
- Eduskunta helmikuu 2023: "Valtioneuvosto toteuttaa tarvittavat toimenpiteet, joilla tasaarvosuunnittelua ja tasa-arvovaikutusten arviointia parannetaan julkisessa hallinnossa ja lainvalmistelussa."

Perhe- ja lähisuhdeväkivallan torjuminen

- Väkivallan vastaiseen työhön vahva kansainvälinen ihmisoikeussopimusten perusta (nk. Istanbulin ja Lanzaroten sopimukset)
- Turvakotipaikkojen suunnitelmallinen lisääminen kv-velvoitteiden mukaisesti vaatii 29,6-36,7 Meur/vuosi (nykyinen rahoitustaso 24,55 Meur/v)
- Myös nykytason ylläpitäminen vaatii n. 2 Meur lisäyksen per vuosi
- Tulisi arvioida kuntien ja hyvinvointialueiden velvoittavan lainsäädännön tarvetta väkivallan ehkäisyn ja väkivallan vastaisen työn rakenteiden vahvistamisessa
- Olisi tärkeää päivittää laki lapseen kohdistuneesta seksuaali- ja pahoinpitelyrikoksen selvittämisen järjestämisestä siten, että se varmistaisi lapsen edun mukaisen tutkinnan ja monialaisen tuen eri viranomaisten yhteistyönä
- Alkavalla hallituskaudella tulee valmistella uudet väkivallan vastaisen työn suunnitelmat: Väkivallaton lapsuus sekä nk. Istanbulin ja Lanzaroten sopimusten toimeenpanosuunnitelmat

Kiitos!

tanja.auvinen@gov.fi

